

Regulácia cien energií je dôležitá činnosť, ktorá ovplyvňuje celé hospodárstvo štátu. Aj v každej domácnosti vedia čo znamená dobré hospodárenie a ekonomika a nejedna z nich vníma každú úpravu cien energií. Informácia o náraste ceny elektrickej energie zaznela minulý rok, oznámil ju predseda Úradu pre reguláciu sieťových odvetví Lubomír JAHNÁTEK, ktorý poskytol rozhovor pre Parlamentný kuriér redaktorky Anna Komvej.

Zo zákona je rozhodnutie ÚRSO nezávislé

Pán predseda, čo sa odohráva na trhu s energiami dnes?

Z pohľadu ÚRSO medzi dôležité témy v medzinárodnej oblasti patria napríklad možnosti vzájomnej podpory národných regulátorov krajín V4 a ich spolupráce na európskej pôde, spolupráca ÚRSO s ACER, EK, regionálne projekty, stav a ďalší rozvoj projektu 4 MMC a rozdelenie nemecko-rakúskej ponukovej zóny. V oblasti plynárenstva je to projekt NORD STREAM, integrácia trhov, či z oblasti elektroenergetiky problematika kapacitných mechanizmov a možnosti ich implementácie. Na domácej pôde ÚRSO pokračuje v príprave nových vyhlášok. Verejnosť sa môže zapojiť do prípravy právnych predpisov formou zasielania podnetov na úrad. Predpokladaný termín začatia pripomienkového konania vyhlášok, ktorými sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike, plynárenstve, teplárenstve a vo vodárenstve je apríl a máj 2018.

Minulý rok sa zvyšovala cena energií, aký bol podnet pre vaše rozhodnutie?

Bol to jednoznačne dlhodobý nárast ceny silovej elektriny na trhoch. ÚRSO tvrdo pracoval na tom, aby pri maximálnom využití regulačných nástrojov dokázal zabezpečiť optimálne koncové ceny energií pre slovenské domácnosti, samozrejme v mantineloch, ktoré umožňovala platná legislatíva a pri zohľadnení oprávnených požiadaviek všetkých účastníkov trhu.

Žiadali ste aj prepracovať analýzu o kontrole majetku distribučných spoločností, aký bol výsledok, bola z toho potreba, ktorá viedla k istým záverom?

ÚRSO nemá zákonnú právomoc kontrolovať a posudzovať činnosť a posudky znalcov, to je v kompetencii MS SR. Čo sa týka výsledkov samotnej kontroly majetku distribučných spoločností z roku 2016, nové vedenie úradu napriek žiadostiam neobdržalo od bývalého vedenia uspokojivú hodnotiacu správu o tejto kontrole a efektívite vynaložených prostriedkov. Súčasnité vedenie ÚRSO rozhodne neplánuje využívať ani tolerovať žiadne značkové posudky z minulosti, ktoré sú pochybné a mali by vplyv na cenotvorbu. ÚRSO v tejto súvislosti zvažuje právne kroky.

Kto a podľa čoho pripravuje návrh cien energií na budúročné obdobie?

Cenová regulácia je dominantnou činnosťou ÚRSO. Konanie o cenovej regulácii sa začína doručením návrhu ceny elektriny, plynu, tepla, pitnej, či odpadovej vody úradu od regulovaného subjektu alebo konanie začne úrad z vlastného podnetu. Úrad v cenovom konaní schváli alebo určí cenu regulovanému subjektu vydaním cenového rozhodnutia. Regulovaný subjekt sa môže proti rozhodnutiu úradu odvolať. Lehota na podanie odvolania proti rozhodnutiam vydaným v cenovom konaní je 40 dní odo dňa ich oznámenia. Konečný návrh cien je teda výsledkom zložitého odborného procesu, v ktorom ÚRSO postupuje presne podľa pravidiel určených zákonom. Ciele, priority, rozsah a spôsoby vykonávania cenovej regulácie úrad transformuje do svojich vykonávacích predpisov v podobe vyhlášok a individuálne správnych aktov – rozhodnutí. Prostredníctvom nich vytvára regulačný rámec a vhodné podmienky na vznik transparentného a nediskriminačného trhového prostredia, v ktorom majú regulované subjekty dostatočný priestor na pokrytie svojich nákladov a vytvorenie primeraného zisku. Zároveň prijíma opatrenia, ktoré zaručujú odberateľom bezpečnú a spoľahlivú dodávku za spravodlivé ceny.

Aká je situácia s cenou plynu, do akej miery je ovplyvňovaná dodávateľom?

Tu je dôležité zdôrazniť, že regulačný úrad aj v prípade plynu nestanovuje pevnú cenu, ale maximálnu cenu, ktorá sa nemôže prekročiť, nižšiu cenu však môžu ponúknuť odberateľom všetci dodávatelia. Dodávatelia plynu pre domácnosti však v minulosti nie vždy dokázali na vývoji na európskych trhoch s plynom adekvátne reagovať, najmä keď komodita zlacňovala. Momentálne cena komodity na trhu má dlhodobu skôr stúpajúcu tendenciu. ÚRSO odberateľom odporúča dôsledne zvážiť akého dodávateľa si zvolia, lebo sa to odrazí aj na ich peňaženkách. Predovšetkým by na začiatku rozhodovania o zmene mali dôkladne vyhodnotiť, či je ponuka dodávateľa plynu v porovnaní s inými skutočne najvýhodnejšia. Určite by mali zvážiť aj celkovú povest a tradíciu firmy, osobné preferencie a tiež referencie od priateľov, ale v konečnom dôsledku sú to práve ceny, zľavy, výhody a služby, ktoré jednotlivých dodávateľov od seba v konkurencii odlišujú a ktoré musí odberateľ zvážiť. Zoznam dodávateľov plynu nájdete aj na webovom sídle úradu.

Ako hodnotíte komunikáciu ÚRSO s verejnosťou, má to vplyv na cenotvorbu?

ÚRSO považuje komunikáciu s verejnosťou v oblasti spotrebiteľských práv za hoci nie hlavnú, ale veľmi dôležitú súčasť svojho poslania zo zákona. Na svojom webovom sídle preto okrem iného v samostatnej sekcii pre spotrebiteľa radí ako postupovať v praktických spotrebiteľských záležitostiach, aké sú základné práva spotrebiteľa, pravidelne aktualizuje prehľad burzových cien elektriny či plynu, odberatelia majú k dispozícii cenovú kalkulačku, či možnosť podať na úrad podnet na riešenie sporov v oblasti energetiky.

Samotná cenová regulácia je iste zodpovedná práca, ako vnímate budúcnosť v cenách energií, treba očakávať výraznejšie zmeny, alebo sa dokážeme pohybovať v istom nevyraznom rozpätí?

Budúcnosť ukáže, pravda však je, že ceny komodít – elektriny, či plynu – majú na trhoch dlhodobu stúpajúcu tendenciu. Úlohou ÚRSO bude aj do budúcnosti zabezpečiť pri maximálnom využití regulačných nástrojov optimálne koncové ceny energií pre slovenské domácnosti, samozrejme v mantineloch, ktoré umožňuje platná legislatíva a pri zohľadnení oprávnených požiadaviek všetkých účastníkov trhu.“